Ч. 221. Львів, Неділя, дня 30 вересня (13. жовтня) 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Зміни на начальних становищах.

(+) Найвисшою постановою заіменований краєвим маршалком ґр. Андрій Потоцкий, а віцемаршалком митрополит Андрій ґр. Шептицкий. Уступив отже дотеперішнїй маршалок ґр. Станїслав Баденї, котрий з загально признаною ревностию і невсипучостю, з великим знанєм краєвих відносин і потреб, з повною предметовостю, з розумінєм рускої справи і неложною для неї прихильностю держав маршалківску булаву, а на єго місце вступає нащадок історичного роду, руского походженя, але вихований і виплеканий серед иньшого зовсїм сьвітогляду ґр. Андрій Потоцкий. Вихований в краківскій землї, зріс ся з поглядами краківских кружків, а на Русь лише деколи являв ся, щоби оглянути свої посїлости. Нїчого отже дивного, що руска справа, рускі потреби, рускі змаганя і рускі почуваня єму зовсїм чужі і незрозумілі, чого найлїпший доказ дав яко ґенеральний справоздавець буджету сего року, добачивши по сторонї польскій лише симпатиї, по сторонї рускій — ненависть, а в тих проявах ненависти впливи могутного близького царства. Колиж монарх покликав ґр. Потоцкого на начальне становище краєвого маршалка і коли він, як звіщають, переселяє ся з Кракова до Львова, то тепер повинен зрозуміти, що він не є одним з проводирів певного сторонництва, але краєвим маршалком. Тимто повинен тепер безсторонними очима розглянути ся в краєвих відносинах, завдати собі труду, щоби обзнакомити ся з рускою справою, відносинами і потребами руского народу, пізнати і зрозуміти сьвітогляд сего народу з иньшого жерела, як думки Богдана Залєского, а все те може осягнути при своїх здібностях, енерґії і ревности до працї. Відносини межинародні в краю заострили ся нинї до того степеня, що обовязком начальників краю є, розслїдити основно причини і запобігти сему.

Небавом обійме начальне становище у важній галузи адміністрациї, віцепрезидентуру краєвої Ради шкільної др. Едвін Плажек, доси совітник двору в міністерстві просьвіти, котрого іменованє на місце уступившого д-ра М. Бобжиньского послїдує в сих днях. Наколи справа станула так, що се становище мав тепер заняти адміністрацийний урядник, то не міг лучше випасти вибір, як іменно сей, до котрого причинив ся головно міністер просьвіти др. Гартель, мавши добру нагоду пізнати прикмети д-ра Плажка. Вихований в східній Галичинї, замолоду мав нагоду обертати ся серед руских сьвященичих родин, а при тім пізнати добре рускі відносини, руску мову і письменьство. Бувши старостою в Каменцї і Золочеві умів безсторонним і людяним поступованєм з'єднати собі загальне довірє населеня і в 1891. роцї вийшов послом до ради державної з Золочівщини. Покликаний небавом на совітника намісництва а відтак на совітника міністерства просьвіти, зложив мандат і віддав ся зовсїм службовим обовязкам. Шкільні справи не є єму чужі. Трема наворотами був референтом в Радї шк. кр., а основне гуманїстичне образованє стане єму у великій пригодї яко начальникови шкільництва в краю, знанє рускої мови і руских відносин уклекшить єму трудну задачу, яку має керманич шкільництва в Галичинї. Тимто сподїваємо ся, що єго становище не буде переходове, як се звіщає »Słowo Polskie«, бо др. Плажек анї не є так підхожий віком, як подає »Słowo«, анї так утомлений службою, щоби не міг довше, як приписаних »Słowo-м« $2^1/_2$ року остати на важнім становищи віцепрезидента Ради шк. кр.

Партийна полїтика і мораль.

12) *Виклад др. Фр. Паульзена.*

Перевів др. Іван Копач.

Але сьвідома лож, обмислена клевета, підступний морд — штилетом, чи словом, то затроєна збруя, котрої чесний муж не мозьме в руки. Не возьме з огляду на себе самого, честь і самопошанованє не дадуть му сего зробити. Та при тім само собою розуміє ся, що війна — то не гра виложеними картами, борба партийна так само нї, як борба оружя. Я не можу таку саму щирість давати ворогови, яку даю другови. Ошукує ся він, то не моя річ єго осьвідомляти, помиляє ся він, то я немаю обовязку єго справляти, шкодить він собі дурними словами або дїлами, то я не можу єго здержувати: в тих відносинах, які є між нами, робить кождий на власну руку.

3) *В противнику поважай чоловіка.* Поза борбою є невтральне поле, сфера чистої людскости. Як на війнї устає війна і етика воєнна, коли жовнїр подибує ся з жовнїром, так також в борбі партий є стрічі, де ти стоїш супроти твого противника не як противник, лиш як чоловік. Тодї: забудь борбу, поступай супроти него не як ворог, лиш як чоловік. Як брат, каже

---

2)

LABOREMUS

ДРАМА В 3 АКТАХ

БЄРНШТЕРНЕ БЄРНСОНА

переклав Лев Лопатиньский.

ЛИДИЯ

(*трохи підступає*). Чи хто иньший може знати, що зводить двох людий в їх найтайнїйшім нутрі? Чи ми се знаємо самі? Чи ми знаємо певно, задля чого ми є такі, які є? Чи хто з нас може пригадати собі, яким він був тому два роки назад? Коли хто прийде і оповідає менї, що я тодї думала і робила, так менї се видає ся справдї, начеб я читала яку книжку. Я вже не та сама, що була перед двома роками, а вже і не казати про пять або десять лїт взад. Сей чоловік, яким я була тодї, може бути для мене чужійшим, чим ти тепер.

ВІСБИ.

Маєш зовсїм слушність.

ЛИДИЯ

(*весело*). Ти се чуєш так само?

ВІСБИ

(*потакує*).

ЛИДИЯ.

Отже тому справдї нїхто не може жадати, щоби ми нинї примінювали ся до сего. Ми є щось більше як проводженє нашого передшого єства. Новина, що прибула за той час, перемінила нас.

ВІСБИ.

Розуміє ся.

ЛИДИЯ.

Те, що ми себе віднайшли, що злили ся в одно, се дає нам так безгранично богато нового. І се нове втискає ся всюда. Так ми стаємо інакшими і мусимо інакше поводити ся.

ВІСБИ.

Чиж може хто дивувати ся сему?

ЛИДИЯ.

Нї, але щоби ми лише мали відвагу до сего! (*кляжає біля него*). Від вчера вечера лише ти і я! Лише ти і я! (*осторожно*). Не допусти, щоби що старе влїзло поміж нас.

ВІСБИ

(*неспокійно*). Нїколи! Се я прирік тобі. Нїколи, кажу тобі!

ЛИДИЯ.

Бо інакше, я не мала би відваги. Ті спомини, які ти оставив за собою — будеш мати за них відшкодованє.

ВІСБИ.

Я вже маю єго (*она встає*). Як ти мене радуєш кождим словом, що єго виповіш (*він встає*).

ЛИДИЯ.

Ти є найменше вибагливий і найшляхотнїйший зі всїх мущин. Тому можу сказати тобі, що я хочу. Коли я нинї пробудила ся — мусиш знати, що я спала тягом, відколи ти від мене пішов...

ВІСБИ.

Молодости! Ти вже оповідала менї про се.

ЛИДИЯ.

Правда, до девятої години я спала! Я зірвала ся, ледви дала собі часу убрати ся, щоби лише вийти у гарний ранок, до вілль, до парку, до озер. На се, щоби вигрівати ся на сонцю та гуторити.

ВІСБИ.

Гуторити?

ЛИДИЯ.

Не з людьми! Нї, з домами... правда, я вже розповідала про се. Як мене тягне ще до Парижа! Але ми там ще поїдемо.

ВІСБИ.

Будемо держати конї. Я люблю конї.

ЛИДИЯ.

А мусять бути сиві, а лїберия ясно-сива. А відтак повозити-меш сам — ти прецїнь такий хороший мущина. — А я при тобі! Ти мене повезеш всюда, де я перше... Яка я щаслива! (*при-*

Евангелиє. І єго заповідь »любите враги ваша« як-раз ту находить своє пристосованє. Вона не значить і не може значити: роби кождому єго волю, доброму до доброго, злому до злого; вона не значить: попирай цїли тих і говори добре про тих, що після твого пересьвідченя ходять »по путях нечестивих«, сего й Ісус Христос не робив, противно Він виступав з твердою бесїдою і праведним гнївом проти провідників свого народу, котрих мусїв держати за слїпих поводатарів. Заповідь та значить: подибаєш того, котрого ти в публичнім житю задля справи поборюєш, в чисто особистій, приватній потребі, то не відвертай ся від него: голодний твій ворог, то накорми єго, хоче він пити, то напій го. Може се заразом нагода для вас, що навчите ся взаїмно себе розуміти. А мусите дальше воювати, задля справи, то борба звідси буде й з єго сторони ведена з більшим поважанєм і пошанованєм людскої сфери, і нечесна збруя зникне.

Та таке поважанє чоловіка в противнику є можливе лиш тодї, наколи люди станутъ уважати пересьвідченє обовязком совісти: є люде чесні й ретельні ві всїх партиях. Лєссінґ приладує раз, » що всї краї мають добрих людей«. То само й партиї: нема партиї, до котрої би не належали мужі, що не лише з доброю вірою за нею вступають ся як за доброю справою, але котрі також як люди вартують твого поважаня і прихильности; як знов з другого боку, власна партия не свобідна від таких, котрих ти анї любити анї цїнити не можеш; границї партий — то не границї добра і зла. Партийникови, що в тобі сидить, се трудно розріжнити, ненависть проти справи переносить ся на особи і має тенденцию, опоганити й їх людску істоту: социяльний демократ — то дикун з революцийними затїями в голові, консерватист — то заковязлий противник поступу або брутальний ворог свободи і народу, єзуїт — то підступний і брехливий підлець, котрому всї средства до цїли добрі, чех — то нетесаний і немитий мудь, котрим ти спокійно можем гордити. Не піддавай ся тій тенденциї, не допусти до него, щоб партийник в тобі побідив або пожер чоловіка, — то будеш також в противнику пізнавати і шанувати чоловіка.

(Дальше буде).

З полїтичного поля.

Вибори з ческих міст до сойму, які відбули ся вчера, не принесли змін в дотеперішнім станї посїданя Молодочехів, за те в нїмецких округах видвигнули Шенерериянцїв. Взагалї участь виборцїв був слабший. В деяких округах голосувала заледви четвертина, або і шеста часть управнених до вибору. Тільки в Будиєвичах розгоріла ся завзята борба, бо там станув Молодочех Задек против Нїмця. До сеї хвилї нема ще обчисленя скрутинії. Також в окрузї Йозефштату розгоріла ся інтензивна борба межи социялїстом а Молодочехом.

Брукселькі дневники доносять, що аґенти анґлїйского правительства вербують в зелїзничих дистриктах в Люксенбурґу і Альзациї робітників, які не мають занятя, на добровольцїв до полудневої Африки, запевнюючи їм денне винагородженє по 6 шілїнґів. Після донесень богато робітників, особливо Італїйцїв дало звербувати ся і виїхало до Анґлії, звідки по відбутю військових вправ виїдуть до Африки. Трансвальский посол др. Лейдс, вніс з сеї причини протест до нїмецкого правительства з закидом о зірванє невтральности.

Смерть афґаньского еміра Рахмана викликала в анґлїйских полїтичних кругах велике занепокоєнє, а анґлїйскі папери на біржах поупадали. Мінїстер Гамільтон вернув сейчас до Льондона і онодї пополудни відбуло ся надзвичайне засїданє ради для справ індийских. Анґлїйска праса не скриває своїх побоювань, особливо з огляду на Росию. Daily Telegraph упоминає правительство, аби іменованє наслїдника полишив Афґанцям, бо инакше, коли та справа не буде скоро полагоджена, готові російскі аґенти змовити ся з яким афґаньским заговірником і викликати ворохобню. — Daily News каже, що ситуация поважна і вимагає обережности і зручности. Анґлїйска дипльоматия побоює ся російскої інтервенциї на случай якої ворохобнї. Але поки-що Англичани не потребують непокоїти ся. Вислана від віцекороля Індий телеґрама доносить, що справа наслїдства престола вже полагоджена; іменно найстарший син Абдур Рахмана, Габіб Уллєг, став за згодою всїх братів емiром. Того Габіб Уллєга вже отець іменував наслїдником і поручив єму найважнїйші справи. Він був вихований під впливом анґлїйским і є прихильний анґлїйскій цивілїзациї. Однако, чи мимо того Габіб Уллєг удержить ся на престолї, то ще питанє. Зміна престола викликує майже все в азийских державах заколоти. І Габіб Уллєг мав суперника і то ще підпираного Росиєю. Є то молодший єго брат Магомед Умар, що походить по матери з княжої родини, коли Габіб Уллєг є сином невільницї. Мати Магомеда Умара все старала ся о наслїдство для сина, а підпирав єї в тім Ґуляйп Гайдар, вожд афґаньскої армії на індийскій граници. Алеж той Гайдар вже не жиє і Англичани гадають, що нема чого бояти ся Умара.

Новинки.

— **Календар.** В недїлю: гр.-кат. Григория; рим.-кат. Едварда. — В понедїлок: гр.-кат. Покров Пр. Богородицї; рим.-кат. Калїкста. — Ві вторник: гр.-кат. Киприяна, Юстини; рим.-кат. Тереси.

— **З товариства ім. Котляревского у Львові.** Засїданє Видїлу відбуде ся ві вторник дня 15. с. м. о 7. год. вечером в льокали товариства »Руска Бесїда«.

— **З товариства »Академічна Громада«** у Львові. Загальні збори »Научного Кружка« відбудуть ся в середу дня 16. с. м. о $6^1/_2$ год. вечером в комнатах товариства з таким дневним порядком: 1) Отворенє зборів. 2) Відчитанє протоколу. 3) Справозданє з дїяльности »Науч. Кружка« за рік 1900/901. 4) Вибір голови. 5) Внесеня та інтерпеляциї. За Заряд »Научного Кружка«: *Йосиф Чайковский*, голова; *Зенон Кузеля*, писар.

— **З львівского унїверситету.** Вчера відбула ся промоция двох Русинів на докторів фільософії пп. Івана Копача і Володомира Левицкого, котрі мали промувати ся sub auspiciis imperatoris. Однак їм не судило ся те щастє. На львівскім унїверситетї може в однім роцї відбути ся лише одна промоция sub auspiciis imperatoris, а сего року було трех кандидатів на таку промоцию. Цїсарска канцелярия з терна вибрала Поляка п. Неґруша і єго промоция відбула ся нинї на унїверситетї а намісник в імени цїсаря вручив п. Неґрушови золотий перстень висаджений брилянтами в формі »F. J. I.« (вартости 1.200 корон).

Для інформациї додамо, що на всїх унїверситетах в Австро-Угорщинї може що року відбувати ся одна промоция на доктора sub auspiciis imperatoris; лише на віденьскім і будапештеньскім унїверситетї таких промоций може бути по 4, а на праских унїверситетах по 2.

— **Бувший краєвий маршалок** ґр. Стан. Баденї від'їхав вчера в ночи станиславівским поїздом до своєї нової посїлости, Коропця на Подїлю. На двірци працали єго делеґати львівскої міскої ради. З членами і урядниками краєвого видїлу розпращав ся ґр. Стан. Баденї тодї, коли надійшло до Львова урядове потвердженє о іменованю нового маршалка.

— **Наданє презенти.** Намісництво надало опорожнену гр.-кат. парохію regiae collationis в Красній о. Онуфрієви Лелетови, дотеперішному парохови в Задубрівцях.

— **В спрі поліпшеня биту кат. сотрудників парохіяльних** нотуємо за польскими дневниками: Дня 27. м. м. відбула ся у Львові під проводом архиеп. Більчевского конґреґация деканів львівскої лат. епархії. При кінци нарад пралат Ґромницкий предложив аепископови прозьбу, щоби на конференциї австрийского Епископату старав ся виєднати: 1) підвисшенє платнї сотрудникам до 1.000 корон; 2) щоби сотрудникам виплачувано платню за днї ужиті на переносини на иньшу посаду та й звертано їм кошти подорожи. Кромі того ще: 3) щоби сьвященикам підчас їзди зелїзницями служили що-до оплат ті самі права, що урядникам державним; 4) щоби конзистория дала експозитам право і власть вінчати філїялїстів.

тулює ся до него; він бере її руку і гладить). Людий будемо держати здалека від себе.

ВІСБИ.

Певно!

ЛИДИЯ.

Будемо їх бачити з нашої льожи в опері, в театрі і на перегонах.

ВІСБИ.

А так, там!

ЛИДИЯ.

Але потому в зимі мусимо дати кілька музичних вечерів. Тодї мусимо показати ся елеґантно. Лише кілька. Зрештою самі.

ВІСБИ.

Самі. Се я люблю.

ЛИДИЯ

(примушуючи єго назад сидїти). Не думай, що я буду тебе надуживати; я знаю твої вподоби на скрізь. Я хочу бути одною душею з тобою *(він сїдає).*

ВІСБИ.

Моя кохана!

ЛИДИЯ

(відходить від него). Се щось такого, що мене вже з дому переслїдує від молодости. На другім боцї ріки була фабрика бочок. Там лежали дошки стиртами; їх складали вічно і набивали обручі. Ох, се почуте, бути лише дощиною, не вміти самій зложити ся до цїлости.

ВІСБИ

(підносить ся). Лидия, дружино моя! На мене можеш числити!

ЛИДИЯ

(підступав). О, се чудове, що ти зробив для мене і що менї кажеш отсе! Може ще чудовійше се, що умієш всьо те приняти, що я маю до даня, — що мене пре тобі дати. Сего не потрафить найбільше людий. Они уміють принимати тілько дрібницї. Але я хочу віддати ся тобі з тїлом і з душею. Дитиною я бавила ся хованки на полянцї, геть в лїсї. Я уявляла собі, що лише я одна єї знаю, одна єї посїдаю. Сонце і я. Сю долину я дарую тобі. Нї, сїдай назад. Так, маєш назад сїсти. Я хочу так!... Ось так! А я тут *(клякає коло него).* Я молодша. Будеш мати від мене молоду теплоту. Будеш мати серед тріскучої зими такий заставлений стіл, якби се було в лїтї. Ти згадував менї, що деякі тобі скучні твої власні думки. Сего більше не повинно бути; бо тодї я щонебудь заграю для тебе. Любиш прецїнь музику.

ВІСБИ

(тоскно). Люблю музику.

ЛИДИЯ.

Я читала недавно про кущ рожі, який крізь вікно заглядав до хорого. Ну, ти не хорий, а я вже напевно не кущ рожі; але так ти рад би мати єго трохи віддалїк, навіть, хотяй би се тобі добре робило. І так будеш мати мене, я знаю тебе.

ВІСБИ.

Ти добра, о ти дуже добра.

ЛИДИЯ.

Кажеш се так жалісно? *(глядить на него — перелякана).* Не добре тобі?

ВІСБИ.

Я лише троха втомлений.

ЛИДИЯ.

Чи ти не спав?

ВІСБИ.

Нї.

ЛИДИЯ

(підносить ся). Чому? Ах, Боже, чи ти не?... Може се твоє серце?

ВІСБИ.

Нї! — люба! Се зовсїм що иньшого.

ЛИДИЯ.

Чи що стало ся? Нинї в ночи? Се не можливо? *(нагло).* Ти дістав лист.

ВІСБИ.

Нї, нї! Нїчо такого. Се властиво зовсїм нїчого!

ЛИДИЯ.

А прецїнь ти був такий щасливий, коли вчера відходив від мене.

— **Кваліфікацийні іспити** для учителів і учительок народних шкіл перед іспитовою комісиєю в Сокали, починають ся дня 17. с. м. о 8. год. рано письменною частию іспиту, а дня 21. с. м. відбуде ся устний іспит.

— **Вінчанє** панни Амелії Ґамотівни з п. Евгениєм Янкевичом відбуде ся ві вторник дня 15. с. м. о 7. год. вечером в Успеньскій церкві у Львові.

— **Військовість а праса.** Перед судом присяглих у Львові провадить ся процес против дневникарів, які в Głosie przemyskim доносили про ріжні надужитя в перемискім корпусї. Процес стає тим інтересний, що корпусна команда в Перемишли немов би хотїла іґнорувати »цивільні« суди, полагоджуючи дуже побіжно всї візваня трибуналу. І так корпусна команда не знає, де находять ся потрібні до розправи сьвідки, хотяй переслухуваний* в суді фельдвебель зізнав, що они відбувають тепер військову службу в Станиславові. Видати акти військового суду в дотичних справах не хочуть, а адреси полковника Круліша, о якого розходить ся в процесї, а який як-раз виїхав за урльопом до Німеччини — нїхто з військових не знає, хотяй є припис, що виїзджаючи за границю, кождий офіцир повинен лишити свою точну адресу або посередника, через якого можна би кождого часу з ним скомунїкувати ся. Тому то трибунал видїв ся спонуканим звернути ся з відозвою до корпусної команди, щоби у своїм власнім добре зрозумілім інтересї не протягала процесу і »солїднїйше« полагоджувала жаданя суду. Вчера дійшла розправа до 16-ого факту, в якім розходить ся о справу кухаря Грицюка, що задля секатур, як доносив »Głos Przemyski«, хотїв кинути ся на полковника Круліша. Обжалований п. Вітик, співробітник згаданої часописи, в довшій промові представив, як публична опінїя в Перемишли була стрівожена поступованєм військовости та задля ствердженя ріжних фактів покликав ся на сьвідоцтво кн. Адама Сапіги, д-ра Вол. Чайковского, б. старости бобрецкого, президента перемиского суду п. Сплавского, до якого ґенерал Ґальґочи писав відозви в тонї розказуючім, дальше бурмістра Перемишля д-ра Дворского, перемиского прокуратора Романа Стебельского, якому ґенерал Ґальґочи розказував, як він має поступати в суді, ґр. Конарского, якого Ґальґочи назвав злодієм, а вкінци жадає покликаня на сьвідків намісника ґр. Пінїньского, ексц. Тхожніцкого і еп. Пельчара, що підчас консекрациї Ґальґочи остентацийно вийшов з костела, побачивши ненависного собі намісника, а заразом президента мінїстрів д-ра Кербера, мінїстра війни Крієґгамера і посла Дашиньского на доказ, що Ґальґочи жадав стану облоги для Перемишля. Ухвали трибуналу відрочено до нинї.

— **Іменованя і перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів іменувала: почмайстрами І кл.: В. Вільчкевича для Жабна, В. Донїхта для Стрілиск нових, О. Байсу для Виснича коло Бохнї, С. Фрухтмана для Глинян, М. Пельца для Корчини, Л. Ріхтера для Борислава; почмайстрами II кл. 2-ої степени: К. Шірокіого для Тяжковець, Т. Васевича для Баранова, Й Шелїньского для Богородчан, А. Петриковского для Буська, П. Вуйцїка для Волї рожанецкої, В. Скопьского для Тарнова, В. Богданьску для Іздебника, Ст. Швеґлера для Тимової, А. Пйонтковску для Тирави волоскої; надала посади почтових експедиторів: Ем. Фоґельзанґовій в Камінній, Юл. Валюховичови в Ляшках коло Борівки, М. Бардельови в Домарижу, Ст. Горватови в Цуцилові, Ал. Тіршмідови в Надибах Воютичах над зел. стациї, Т. Кенїґови в Турильчу, В. Ґерманїсови в Богданівцї, М. Нижанківскій в Тартарові, Ст. Яворскому в Щепанові.

— **Курс науки руского язика** для неуміючих по руски буде відбувати ся в тутешнім унїверситетї в І відділї для початкуючих, а в II відділї для тих, що вже трохи знають. Викладати буде лектор професор рускої ґімназиї Ілия Кокорудз, почавши від 15. с. м. в понедїлки і пятницї в III сали о 5. год. для І, а о 6. год. для II відділу.

— **Російского шпіґуна** онодї увязнено на границї і відставлено до Кракова. Увязнений називає ся ріжно, бо при кождім переслуханю подає по кілька своїх видуманих назвиск. Сего шпіґуна вислало російске правительство яко Єзуїта родом з Австриї до австрийскої границї і передало єго нашим властям. Що однак шпіґун мав австрийский пашпорт, то власти випустили єго на волю. Тодї він звернув ся до монастиря оо. Єзуїтів в Кракові і представив ся яко прогнаний Єзуїт з Росиї. Але коли ту єму не повірено і відправлено, він написав лист з фальшивим доносом до Росиї і сам виїхав до границї, де єго спіймано.

Жид з Риманова, Арон Горовіц має одержати спадщину по своїм братї з Америки около 150 мілїонів долярів. Вправдї се подобає на байку, але має бути правдою. Брат Арона ще давними лїтами поїхав до Америки, там вихрестив ся, покінчив богословскі науки і зістав епископом в Сан Франціско. Коли він вмер в 1880. р., остало по нїм 75 мілїонів долярів. Спадщиною завідувало правительство Спол. Держав, аж поки не найшло брата помершого епископа в Риманові в Галичинї. Два сяноцкі адвокати підняли ся видобути спадок і за се одержуть третину грошей.

— **Дохід з сїрників.** Часопись »Matin« оголосила, що чистий дохід з змонополїзованих сїрників у Франциї виносив в 1900. р. звиш 20 мілїонів франків. Фабрикация їх виносила 8,269.875 фр., а дохід brutto 28,711.433 фр.

— **Самоубійство.** В Відни застрілив ся секцийний шеф в мінїстерстві зелїзниць, др. Штурм, син б. посла до державної ради. Причиною самоубійства мала бути невилїчима недуга.

— **В кігтях орла.** В Тироли в селї Ґештанергоф коло Борґайс стала ся така страшна пригода: Пятилїтний хлопець господаря Ноґлера бавив ся на дворі недалеко хати і нараз десь щез. За хвильку вийшли родичі і стали шукати єго, але на дармо; аж підійшов пастух, що пас недалеко худобу і сказав, що чув, як якась дитина якби десь понад ним страшно кричала. Він тодї подивив ся в гору і побачив понад собою великого орла, як в кігтях держав дитину і летїв з нею в гору.

— **Викрили тайну.** В социялїстичній часописи »Weckruf«, яка виходить в Ессен, при кінци минулого року появили ся статї про пушки системи Круппа. Якийсь невідомий автор з всякими подробицями описував, з якого материялу виробляють сї пушки, хотяй се є строгою тайною держави. В наслїдок сего власти зарядили ревізию в редакциї »Weckruf-а« і загрозили редакторам вязницею, коли они не видадуть автора тих статїв. Заразом увязнено одного з урядників фабрики Круппа, підозріного о зраду тайни.

— **Австрийский тютюн за границею.** Командитова спілка віденьских капіталїстів, Аберт і С-ка, виробила собі дозвіл і монополь у всїх державах Европи і в Сибірі продавати австрийский тютюн, а Галицкий Банк для торговлї і промислу підняв ся перевести се підприємство.

— **Конкурси.** Повітовий видїл в Станиславові розписав конкурс на посаду концепіста з платнею 2.500 К і 5 пятилїтями по 200 К. Поданя можна вносити до 31. с. м. — Окружні шкільні ради в Рогатинї, Долинї, Скалатї, Домбровій і в Мільци розписали конкурси на кількадесять посад народних учителїв.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Стацию »Воссов, яка лежить на шляху зелїзницї льокальної Гінтер-Тшебив-Льоховіц, в окрузї ц. к. Дурекциї зелїзниць державних в Празї, отворено дня 18. вересня с. р. для необмеженого руху особового і товарового.

Назву стациї »Лянґенльойс-Гайндорф« лежачої на шляху Зіґмундсгерберґ-Гадердорф, в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Відни, змінено з днем 1. жотня с. р. на »Лянґенльойс«.

— **Для наших Американцїв** надіслав п. Сушко, урядник »Днїстра«: III і IV том »Творів Ст. Руданьского і з »Лїтературно-наукової Бібліотеки чч. 1—5 і 8—16.

— **Переписка редакциї і адмінїстрациї.** *Впр. о. В. К. в Сокол. к. Ож.* Дня 23/VII. одержали ми дві корони. До кінця року 1901. припаде нам ще шість корон.

Телеґрами.

Відень, 12. жовтня. Нинїшна Wiener Ztg. оголошує номінацию ґр. Андрія Потоцкого і митрополита ґр. Андрія Шептицкого галицким маршалком і віцемаршалком.

Відень, 12. жовтня. Цїсар поручив висказати осібне найвисше признанє ґр. Каз. Баденьому і еписк. Конст. Чеховичеви за їх дїяльність на становиску маршалківскім Галичини.

Відень, 12. жовтня. Др. Люеґер промовляв в Пратері на зборах антисемітів і висказав ся про всенїмцїв, що они є зрадниками вітчини, які хотять спротестантизувати Австрию, щоби єї Німеччина могла тим лекше проковгнути.

Прага, 12. жовтня. При вчерашних виборах до ческого сойму з міської куриї вибрано: 35 Молодочехів (між ними Енґля і Брзорада) 10 нїмецких людовцїв (між ними Прадого), 10 всенїмцїв, старочеха д-ра Срба, ческого радикала Бакса і одного самостійного ческого радикала. Вислїд виборів в Будиєвичах ще не відомий; що до 6 мандатів потрібні нові вибори. Дотепер в сїй куриї мали Молодочехи 39 мандатів, нїмецкі поступовцї 20, нїм. людовцї 6, а всенїмцї 5.

Берлин, 12. жовтня. Збори делеґатів м. Берлина ухвалили при нагодї с. р. уродин цїсаревої не висилати їй ґратуляцийної адреси.

Мадрид, 12. жовтня. Як доносять з Барцельони, жандармерия викрила в місцевости Лєсни тайне товариство під назвою: »Справедливість і смерть«. Переважну часть членів товариства арештовано. В офіцияльних кругах се відкритє зробило пригноблююче вражінє.

Брукселя, 12. жовтня. Доносять сюда, що в капляндскій кольонії розгоріло ся повстанє. 20.000 голяндских Капляндцїв взяло за оружиє і посуває ся до стациї.

Малий фейлєтон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

З поза гір, на виднокрузї
Повзне хмара по ярузї,
Величезна, темно-сїра,
Як розлука, як зневіра.

То як дим густий клубить ся,
То спочине, то казить ся,
В опира змінявсь, в лярву
З трав зелену смокче барву.

З цьвітів мід і запах точить,
Гне і до землї толочить
Як лявіна горить, гонить,
Соснам горді чуби клонить.

Без жалю і без пощади —
Неодна ялиця впаде
І як то стебло соломи
Раз на все звалить ся в зломи.

Так жене як месть Гомори,
Понад дебри, понад звори,
Аж на доли ригне з груди
Мутні, підоблачні бруди.

Місячна ніч

(Під вражінєм Бетговена Mondscheinsonate).

Ніч така красна як сон серцю милий,
Сто раз дорозший і красший від яви.
Журливо ріки яругами плили,
Туман над ними тиняв ся синявий
І був як дух той, що встає з могили
І лине там, де жив колись щасливий.

ВІСБИ.

Справдї я був щасливий. Про се будь спокійною.

ЛИДИЯ.

Я була би спокійнїйшою, колиб ти менї сказав, що се таке.

ВІСБИ.

Коби се що було! Але се нїчо.

ЛИДИЯ.

Ти думав про?... Про що?

ВІСБИ.

Не випитуй мене, тодї будеш доброю.

ЛИДИЯ.

О, тепер знаю: тобі снила ся?...

ВІСБИ

(глядить на неї хвилину, потім потакує).

ЛИДИЯ.

Такий тяжкий сон?

ВІСВИ.

Може се і не був сон.

ЛИДИЯ.

Не був? — Тепер мусиш менї сказати!

ВІСБИ.

Не скажу нїчо; бо се не було нїчо. — Не говори про се більше, тодї щезне.

(Дальше буде).

Верхи шуміли, а ліси зітхали.
І ті зітханя таємні і шуми
Все дальше-дальше одні другим слали
Наче предвічні, незабутні думи,
Що з поколїня сїють в поколїнє
Безсмертне правди і краси насїнє.

Над головою зорі мерехтїли
Як несчислимі ватри в полонинї.
З подувом вітру гасли, то знов тлїли,
А над шпилями, на неба тлї синїм
Палали ватри вівчарскі, як зорі
Алмазом ясним на облакоморі.

А поміж ними як лодка, як чóвен
Спокійно круглий місяць виринає,
І лине срібла стопленого пóвен
І срібло тоє щедро розсипає
На гори, бори, на скелї і ріки
І на могили, що вснули на віки.

Один проміньчик тонкий і дріжучий
Як срібна нитка на хрестї спинив ся
Й горів на ньому як сьвічка блискучий,
Потім у бани бляшаній відбив ся,
А з бані легко скотив ся в долину
Пестити квітку запашисту, сину.

А вітер, ночи товариш розмовний,
Як птах в просторах безмежних буяє.
А цьвіти пахнуть, сьвітить місяць в повни
І думи линуть з забутого краю
Безмежно довгим, сїрим хороводом,
Як душі понад Ахеронта бродом.

Линуть як цьвіти блїді і зівялі,
Вінком бездушним доокола вють ся;
Лиця їх зимні а очи запалі,
То плачуть гірко, то сумно сьміють ся,
І зачинають сьпіви русалочні
Сумно-поважні, дитячо-збиточні.

Помежи ними стать ясна і біла
Як сніг на горах стрімких, піднебесних,
Така поважна, спокійна, несьміла,
І так солодка в тих очах чудесних
І так бездонно, безмежно розбільна,
Що з болю рвесь душа, як божевільна.

Рве ся і хоче до неї летїти
І на колїнах прощеня просати;
Були ми легкі, небачні як дїти
І не уміли як слїд в сьвітї жити,
Щастя не взнали, долї не спіймали,
Тяжко терпіли, горячо кохали.

Тихо... На небі місяць ясно сьвітить
І чорна хмара зорі йде гасити.
Потоки ллють ся, млїють в росах цьвіти,
Втомлені очи хочуть спати, снити...
Солодкі, легкі, аксамітні руки
Падуть на серце і втишають муки.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор	11 сот	разом	
Резерва премії	171.942 „	— „	520.406 кор. 65 сот.	
Резерва специяльна	6.000 „	— „		
Фонд емеритальний	30.924 „	54 „		

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть провізиї на рускі публичні добродїйні цїли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Небувала, сензацийна проґрама!

від 1. до 15. жовтня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Юлїя Мілянова**, українська субретка. 2) **Воздушний балет**, »польоване на мотилї«. 3) **The Raembler Company**, жонґлерска сцена в париській реставрациї. 4) **Les Bast**, музикальні кльовни. 5) **Claire Lafort**, атлетка. 6) **Орхестра і реклямоґраф.** 7) **Helga Dumont**, серпентинова дансерка. 8) **The 2 Erolts**, ексцентричні еквілїбристи. 9) **Братя Александер**, акробати головою на голові. 10) **M. Meerwald**, субретка. 11) **Lingand Long**, китайскі ексцентрики.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного виділу львівского унїверситету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (I п. Саля VIII) межи 12 ½. год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного виділу, Львів, Унїверситет.

Др. Олександер Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
		5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·40 2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	12·15	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	» » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівцїв,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов[illegible]й
		11·32	» » дв. Підза[illegible]
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Гора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

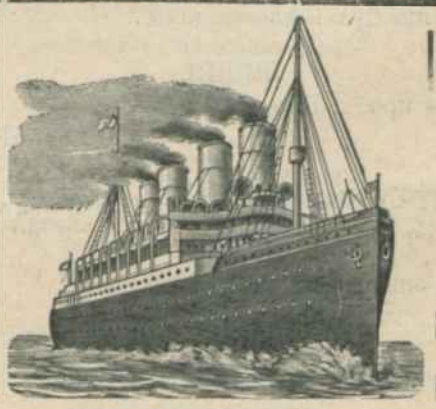

Ц. к. концесіоноване

Бюро подорожи і експедицийне

Софії Бєсядецкої

ОСЬВЄНЦІМ, ДВОРЕЦЬ

продає

окружні білети зелїзничі,

корабельні карти I-шої і II-ої кляси,

та **межипокладові карти для виселенців до Америки.**

7-12.

— Проспекти даром і оплатно. —

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского